

Република Србија
ОШ „Дража Марковић Рођа“
Број: 2861 – 08/19
Датум: 20. 8. 2019. год.
С М О Љ И Н А Ц

На основу чл. 108. и 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, 88/17 , 27/18 – др. закон , 10/19 и 27/18 – др.закон) и члана 125. Статута , Школски одбор ОШ „Дража Марковић Рођа“ у Смољинцу, на седници одржаној дана 20. 8. 2019. године донео је

**ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ
УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ БОРАВКА У ШКОЛИ И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ
ОРГАНИЗУЈЕ ОШ „ДРАЖА МАРКОВИЋ РОЂА“ У СМОЉИНЦУ**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником регулишу се мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује ОШ „ Дража Марковић Рођа“ у Смољинцу (у даљем тексту: Школа) за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује Школа.

Члан 2.

Заштита и безбедност ученика Школе организује се у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе .

Члан 3.

У финансијском плану Школе обезбеђују се средства за заштиту и безбедност ученика у складу са прописаним мерама овог правилника.

II. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 4.

Заштита и безбедност ученика Школе остварује се као:

- физичка заштита и безбедност,
- здравствена заштита и безбедност,
- ментална заштита и безбедност.

III. ФИЗИЧКА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 5.

Школа је дужна да обезбеди физичку заштиту и безбедност ученика. Спровођење ових мера Школа ће остварити у сарадњи са надлежним органима локалне самоуправе, МУП-а и другим надлежним органима.

Надлежни органи локалне самоуправе дужни су да обезбеде средства Школи за спровођење оних мера које су наложене решењима надлежних инспекција у прописаним роковима.

Члан 6.

Физичка заштита и безбедност се остварује кроз:

- 1) контролу безбедности објекта Школе;
- 2) контролу дворишта;
- 3) контролу уласка у Школу и изласка из Школе;
- 4) контролу исправности електро, водоводних и других инсталација и уређаја;
- 5) заштиту у случају пожара, поплаве и других елементарних непогода;
- 6) прву помоћ;
- 7) заштиту за време игранки и других јавних окупљања;
- 8) заштиту за време наставе у природи, екскурзија, излета;
- 9) заштиту за време организовања активности ван Школе (посете позоришту и сл.);
- 10) заштиту ученика у саобраћају;
- 11) предузимање других мера у циљу остваривања физичке заштите и безбедности ученика.

1. Контрола објекта

Члан 7.

Домар Школе је дужан да редовно прати и отклања недостатке у Школи. Остало техничко особље и наставници дужни су да перманентно опсервирају просторије које користе као и комплетан објекат и о томе обавештавају директора, секретара и домара Школе као и о евентуалним недостацима које треба отклонити у циљу заштите и безбедности ученика и запослених.

Справе у физкултурној сали морају се одржавати у исправном стању.

Пре почетка наставне године и за време распуста домар у сарадњи са наставницима физичког васпитања проверава стање висећих и осталих справа у физкултурној сали. У случају да недостатке није у стању сам да отклони, дужан је да обавести директора или секретара Школе. У току школске године наставници физичког васпитања дужни су да пре уласка ученика у физкултурну салу провере исправност справа и да у случају недостатака и оштећења справа предузму мере којим би заштитили живот и здравље ученика.

Члан 8.

Наставници, радници на одржавању хигијене и сервисирања дужни су да свакодневно прегледају учионице и остале просторије на којима су распоређени и да промене односно недостатке неодложно јаве домару да их отклони.

Домар је дужан да свакодневно прегледа стање топоводних уређаја и инсталације и да уочене недостатке отклони, а уколико није у стању да их сам отклони, дужан је да обавести

директора или секретара Школе.

2. Контрола дворишта

Члан 9.

Улазак и боравак у дворишту Школе дозвољен је само ученицима и запосленима у Школи, родитељима ученика односно другим законским заступницима, и другим лицима која долазе у Школу службено или по позиву.

Члан 10.

Помоћно-техничко особље (домар и радници на одржавању хигијене) је дужно да редовно одржавају двориште.

Члан 11.

Строго је забрањено улазити превозним средствима (кола, камион и сл.) у двориште Школе, сем у изузетним случајевима за потребе Школе по одобрењу директора.

У школском дворишту забрањено је возити бицикле и мотоцикле.

Забрањено је увођење паса и других животиња у школско двориште.

3. Контрола уласка и изласка из Школе и дворишта

Члан 12.

Радници Школе: дежурни наставници и техничко особље остварују контролу уласка и изласка из Школе и дворишта. Након завршетка редовне наставе и одласка ученика и дежурних наставника, објект Школе се закључава, због немогућности организовања дежурства и контроле уласка у објект Школе.

У ванрадном времену (од 21.00 часова до 06.00 часова наредног дана) и нерадним данима улазак у Школу и двориште је забрањен, сем у изузетним случајевима, по одобрењу директора Школе.

У случају било каквих проблема, обавештава се директор или секретар.

У случају било каквих проблема у ванрадном времену, домар предузима потребне мере за решавање истих, а по потреби обавештава дежурну службу МУП, односно директора Школе.

Члан 13.

Задатак радника на одржавању хигијене је да обављају послове у оквиру свог радног места тј. да бораве на распоређеним теренима и помажу у вршењу дежурства. Ови радници су дужни да обавесте директора, дежурног наставника, директора или секретара уколико се у просторијама ван места предвиђеног за пријем странака (канцеларија директора, канцеларија секретара, рачуноводства, просторија за психолошко- педагошку службу и сл.) налази лице које не ради у Школи.

Члан 14.

Строго је забрањено уносити оружје, оруђе и друге предмете којима се могу нанети озледе, угрозити живот ученика и запослених односно нанети штета школској и личној имовини.

Службена лица (запослени у МУП-у и др.) могу уносити оружје у складу с правилима

њихове службе.

Члан 15.

Ученицима је забрањено да за време одмора без дозволе одељењског старешине или дежурног наставника изађу из дворишта Школе.

Одељењски старешина односно дежурни наставник може дозволити излазак из дворишта Школе само у изузетним случајевима (на захтев родитеља и сл.)

Члан 16.

Дежурство наставника, помоћно-техничког особља и ученика обавља се у складу са упутством директора Школе.

4. Контрола електро, водоводних и других уређаја

Члан 17.

Домар је дужан да свакога дана на почетку рада изврши преглед свих просторија и увери се у исправност инсталација и постојању услова за несметан рад.

Уколико домар примети неке неправилности дужан је да их отклони, а ако није у могућности да то сам уради, да одмах обавести директора или секретара Школе.

Члан 18.

Радници на одржавању хигијене су дужни да после завршеног рада обиђу све просторије и у њима отклоне опасности које би могле да проузрокују пожар, експлозију или неку другу несрећу (искључити електро-уређаје, уклонити запаљиве течности и други лако запљиви материјал и сл.).

Члан 19.

У Школи треба да се обезбеди оптимална температура у просторијама за рад.

Домар је дужан да проверава грејање у Школи и у случају квара на тим инсталацијама да исте што хитније отклони а ако није у могућности да то сам уради, да одмах обавести директора или секретара Школе.

Члан 20.

У Школи се мора обезбедити адекватно осветљење.

Прозори се морају редовно (најмање четири пута годишње) чистити, а домар је дужан да редовно мења прегореле неонске цеви, неисправне или оштећене прекидаче и утикаче.

Члан 21.

Уређаји, други предмети и материје који се користе у наставном процесу, за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домашаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот или здравље ученика.

Члан 22.

Након било каквих радова у Школи, којима је обухваћена и електроинсталација, мора се извршити провера електроинсталације, од стране овлашћеног правног лица, која ће о извршеној

контроли издати одговарајуће уверење (атест).

5. Заштита у случају пожара, поплаве или других елементарних непогода

Члан 23.

Сви запослени у Школи морају да прођу обуку о заштити од пожара.

Школа најмање једанпут у три године врши проверу зања запослених у случају пожара.

Учитељи и разредне старешине ће најмање на једном часу одељенске заједнице у току школске године упознати ученике о понашању у случају елементарних непогода.

Школа мора да има видно истакнут и план евакуације и упутство за поступање у случају пожара.

Домар Школе је дужан да се стара о исправности и употребљивости ватрогасне технике којом располаже Школа, њеном редовном сервисирању и провери (сваких 6 месеци сервисирање мобилних апарата за гашење пожара и провера остале опреме: хидраната и сл.), да се брине да се иста налази увек на одређеним местима, и да о томе води писмену евиденцију.

Члан 24.

У складу са законским прописима, Школа је у обавези да има:

- 1) најмање једну приручну апотеку (зидни ормарић или преносиву торбу) одговарајућег садржаја;
- 2) по једна носила на сваких 50 запослених;
- 3) најмање 1 комплет средстава за дезинфекцију пословног простора, радне површине, уређаја који се користе у оквиру делатности, који садржи 10 грама детерџента на метар квадратни пословног простора;
- 4) по 1 комплет алата, који обухвата лопату, крамп, секиру, чекић (мацола), ћускију, тестеру за гвожђе.

Члан 25.

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, Школа редовно проверава исправност громобранских инсталација (према нивоу истих), од стране овлашћеног правног лица, који о стању истих издаје уверење (атест), у складу са прописима у тој материји.

6. Прва помоћ

Члан 26.

У случају повреде ученика или запослених директор Школе, секретар или дежурни у Школи ће затражити прву помоћ односно медицинско збрињавање у амбуланти Дома здравља која се налази у непосредној близини Школе.

Члан 27.

Школа је дужна да обезбеди најмање два ормарића (и торбе) прве помоћи који ће стајати:

- у просторији испред канцеларијског простора;
- у кабинету професора физичког.

Главни дежурни и наставници физичког васпитања дужни су да одржавају ормариће у уредном стању и са потребним количинама санитарског материјала и средстава за пружање прве

помоћи и да обавештавају секретара Школе о утрошеном материјалу ради набавке потрошеног.

Члан 28.

У ормарићу из члана 24. овог Правилника мора се увек налазити следећи санитарски материјал:

- завој димензије 10 cm x 5 m (5 комада);
- завој димензија 6 cm x 5 m (5 комада);
- завој димензија 5 cm x 5 m (5 комада);
- завој димензија 2,5 cm x 5 m (5 комада);
- индивидуални први завој типа II (2 комада);
- стерилна газа 1 m (2 комада);
- стерилна газаа 1/2 m (2 комада);
- стерилна газа 1/4 m (3 комада);
- вазелинску газу 10 cm x 10 cm (2 комада);
- троуглу мараму 100x100x140 cm густоће 20x19 (5 комада);
- санитарску вату (100 гр);
- лепљиви фластер 2,5 cm x 5 m (3м);
- адхезивни завини материјал 10 cm x 4 cm (5 комада);
- рукавице за једнократну употребу (10 пари);
- сигурносну иглу (зихернадлу 10 комада);
- маказе са закривљеним врхом (1 комад);
- термо-изолациону алу фолију (3 комада);
- маску за давање вештачког дисања за једнократну употребу (5 м);

Забрањено је стављати у ормарић предмете који се не сматрају санитарским материјалом.

Ормарић за прву помоћ мора бити закључан.

Резервни кључ се мора налазити код секретара и у педагошко- психолошкој служби.

7. Заштита за време игранки и других јавних окупљања

Члан 29.

Пре одржавања јавних окупљања у Школи, директор Школе или секретар Школе су дужни да писмено обавести МУП најмање пет дана пре одржавања о времену и трајању окупљања.

Члан 30.

За време окупљања у просторијама Школе Школа је дужна да обезбеди присуство довољног броја дежурних наставника и представника Савета родитеља, зависно од броја присутних ученика. Процену потребног броја дежурних врши директор Школе.

Члан 31.

Строго је забрањено пушење у Школи и у дворишту Школе, уношење и конзумирање алкохола, опијата и других средстава са психоактивним дејством.

Забрањено је уношење оружја, оруђа и других средства којима се могу нанети озледе, угрозити живот ученика и запослених односно нанети штета школској и личној имовини.

Непоштовање ових одредби повлачи дисциплинску одговорност како ученика тако и

дежурног наставника.

8. Заштита са време наставе у природи, екскурзија, излета

Члан 32.

Школа организује наставу у природи, излете и екскурзије у складу са Правилником о екскурзијама, Правилником за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања и Упутством министра за реализацију екскурзије и наставе у природи у основној школи сходно наставном плану и програму основног образовања и васпитања и другим подзаконским актима које донесе министар просвете и органи Школе.

Члан 33.

За целокупну реализацију наставе у природи, излета, екскурзија одговоран је наставник – вођа пута, а кога одреди директор Школе и одељењске старешине.

На излете и екскурзије упућује се по 1 наставник на одељење. Агенција коју Школа одабере у прописаном поступку, у обавези је да обезбеди лекара пратиоца који ће боравити са децом, која су на вишедневној екскурзији или настави у природи.

Директор Школе је у обавези да обавести надлежни орган унутрашњих послова о превознику месту и времену поласка ученика, као и броју ангажованих аутобуса и броју пријављених ученика, наставног и другог особља које учествује у извођењу путовања. Орган унутрашњих послова ће извршити контролу документације о техничкој исправности возила предвиђених за превоз, најкасније 48 сати пре отпочињања путовања.

Директор или стручни вођа неће дозволити отпочињање путовања уколико аутобус не испуњава наведене услове у погледу техничке исправности (технички преглед аутобуса не старији од 5 дана), потребног броја седишта и одговарајуће удобности, као и у случају када возачево психофизичко стање оправдано указује да није способан да безбедно управља аутобусом (алкохолисаност умор, болест и сл.) о чему ће одмах обавестити надлежни орган Министарства унутрашњих послова.

Директор Школе је дужан да организује консултативне разговоре пре извођења путовања, што подразумева укљученост свих интересних група у процес одлучивања и планирања.

Пре изведеног путовања наставници и ученици ће бити упознати са правилима понашања којих су дужни да се придржавају. Правилима понашања потребно је прописати да је:

- забрањено пушење, конзумирање алкохола и опојних средстава за наставнике и ученике;
- неопходно да све предвиђене дневне активности морају бити реализоване до 22,00 часа;
- неопходно обезбедити лекара пратиоца за путовања дужа од два дана;
- за сва путовања дужа од једног дана неопходно је да родитељи (старатељ) доставе здравствени лист.

Сви ученици који иду на вишедневну екскурзију или наставу у природи морају имати здравствени лист који садржи податке о здравственом стању ученика на основу здравственог картона и прегледа ученика, а попуњавају га родитељ односно други законски заступник ученика, изабрани лекар. Тајност података из здравственог листа мора бити обезбеђена и о овоме се стара директор Школе, одељенски старешина и лекар.

План дежурства ученика и наставника за време путовања је саставни је део део плана и пр екскурзије, наставе у природи.

9. Организоване активности ван школе

Члан 34.

Школа ће, по правилу, организовано да превози већи број ученика ради обављања неких од ваншколских активности (одлазак у музеј, зоолошки врт и сл.).

У случају мањих група, Школа може да води ученике и без организованог превоза, али је потребно да се претходно обезбеди сагласност родитеља.

10. Заштита ученика у саобраћају

Члан 35.

Школа ће, у сарадњи са надлежном службом МУП-а и другим службама (Министарство просвете, Школска управа и сл.) спровести едукацију ученика о безбедности у саобраћају.

Ова едукација се обавезно спроводи на почетку сваке школске године за ученике првог разреда.

Члан 36.

Школа ће, у сарадњи са надлежним органом локалне самоуправе, предузети све мере ради обезбеђивања сигнализације на прометним раскрсницама, обезбеђивање школског полицајца и других мера ради заштите ученика на путу од куће до Школе.

11. Предузимање других мера у циљу обезбеђивања физичке заштите и безбедности ученика

Члан 37.

Запосленима у Школи забрањено је да пуше у просторијама Школе и школском дворишту у складу са Законом, као и да уносе односно користе алкохол, опијате, наркотичка средства и друга средстава са психоактивним дејством.

Члан 38.

У циљу заштите школске имовине и безбедности деце у школском дворишту у току и ван радног времена школа ће обезбедити видео надзор.

IV. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 39.

Здравствена заштита и безбедност се остварује кроз:

- одржавање хигијене у школи и школском дворишту;
- хигијену исхране;
- редовне систематске и санитарне прегледе;
- едукацију ученика и наставника о очувању здравља, препознавању заразних болести и сл;
- друге активности у циљу обезбеђења здравља ученика.

1. Одржавање хигијене у Школи

Члан 40.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите и безбедности ученика, радници на одржавању хигијене су дужни да:

– свакодневно одржавају чистоћу и врше дезинфекцију у одређеним просторијама (свакодневно да обришу подове, више пута у току дана очисте тоалете са средствима за дезинфекцију, редовно обришу намештај и опрему, књиге у библиотеци,) и дворишту (најмање једанпут дневно почисте двориште и улични део уколико временске прилике то дозвољавају);

– најмање два пута у школској години, а по потреби и чешће, детаљно чисте све просторије (перу зидове, рибају подове, перу прозоре, врата и опрему) - генерално чишћење;

– редовно носе мантиле и одговарајућу обућу,

– чисте снег на прилазима Школе,

– врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора и секретара Школе.

Члан 41.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите домар Школе је дужан да:

– редовно коси траву и одржава живу ограду у школском дворишту и испред Школе (најмање 3-4 пута годишње);

– редовно одржава санитарни чвор у исправном стању (исправност славина, казанчића, бојлера, санитарија и сл.);

– редовно одржава објекат, инсталације и инвентар Школе у исправном стању;

– редовно учествује у чишћењу снега и леда са степеништа Школе и других прилаза Школи;

– редовно носи одговарајућу одећу и обућу за рад;

– редовно одржава топловодну инсталацију у исправном стању;

– врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора и секретара Школе.

2. Хигијена исхране

Члан 42.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите куварица, сервирка је дужна да:

– редовно обави санитарни преглед у складу са склопљеним уговором;

– рукује и складишти намирнице у складу са хигијенским прописима;

– редовно носи чисту униформу и капу на глави;

– редовно одржава чистоћу посуђа као и у кухињи и трпезарији;

– редовно дезинфикује радне површине и посуђе;

– храну не додирује директно рукама;

– врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора и секретара Школе.

3. Санитарни и систематски прегледи

Члан 43.

Куварица или сервирка су обавезне да имају редовне санитарне прегледе што је

евидентирано у санитарним књижицама, оверених од стране надлежне службе, као и положен испит из хигијенског минимума.

Ученици обављају систематске прегледе у сарадњи са надлежном службом Дома здравља.

4. Едукација ученика и наставника

Члан 44.

Школа ће кроз часове одељенске заједнице спроводити едукацију ученика о заштити здравља, препознавању заразних болести, вашљивости и сл.

По потреби школа може организовати и семинаре на ту тему за све запослене у Школи.

Школа има и тим за здравствену заштиту и план рада овог тима је саставни део Годишњег плана рада Школе.

Школа сарађује са здравственим установама у спровођењу здравствене заштите ученика, посебно у обављању лекарских прегледа деце која полазе у први разред, спровођењу редовних систематских лекарских прегледа и вакцинација, у складу са законом.

Члан 45.

У случају да је ученик оболео од неке заразне болести или постоји сумња у то, наставник ће ученика одстранити са часова и позвати родитеља односно другог законског заступника и здравственог радника односно здравствену службу ради отклањања наведеног проблема, а све у складу са Законом о заштити података личности.

Члан 46.

Школа сарађује и са стоматолошком службом, и са њом спроводи систематску стоматолошку заштита ученика у оквиру надлежне службе деце зубне амбуланте.

V. МЕНТАЛНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 47.

Ментална заштита и безбедност ученика се остварује кроз:

- уважавање личности детета,
- развијање хуманих односа у Школи,
- успостављање оптималних односа између наставника и родитеља,
- поштовање Правила понашања ученика, запослених и родитеља ученика у школи и
- другим активности у циљу очувања менталног здравља деце.

1. Уважавање личности детета

Члан 48.

У Школи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности деце, ученика, одраслих, запослених и родитеља, односно других законских заступника.

Запослени имају обавезу да својим радом и укупним понашањем доприносе развијању

позитивне атмосфере у Школи.

Школа је дужна да актом уреди правила понашања и међусобне односе ученика, родитеља, односно других законских заступника и запослених у Школи.

2. Забрана дискриминације

Члан 49.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

3. Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 50.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, одраслог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика и одраслог.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика или одраслог примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, сматра се: физичко кажњавање ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, сматра се искључивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности Школе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, сматра се понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, сматра се злоупотреба информационо-комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у Школи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

4.   Забрана   понашања   којим   се   вређа   углед,   част   и   достојанство   личности

Члан 51.

Забрањено је свако понашање запосленог према ученику и одраслом; ученика и одраслог према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; ученика и одраслог према другом ученику или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директо Школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру своје надлежности.

5. Забрана страначког организовања и деловања

Члан 52.

У Школи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора Школе у те сврхе.

6. Превенција насиља

Члан 53.

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у Школи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- 1) подиже ниво свести и осетљивости ученика, родитеља односно других законских заступника, и свих запослених за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за конструктивно реаговање на насиље;
- 4) обезбеђује заштита ученика, родитеља односно других законских заступника, и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања.

Ученици, родитељи односно други законски заступник и запослени заједнички планирају, осмишљавају и спроводе превентивне активности, начине информисања о садржајима, мерама и

активностима за спречавање и заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

У оквиру превенције насиља и злостављања Школа остварује васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама, самостално или у сарадњи са другим надлежним органима, организацијама и службама.

Члан 54.

Ради превенције насиља, злостављања и занемаривања Школа је дужна да упозна све запослене, ученике и родитеље односно друге законске заступнике, са њиховим правима, обавезама и одговорностима, прописаним законом, Правилником о протоколу и другим подзаконским и општим актима.

Запослени својим квалитетним радом (васпитно-образовним, образовно-васпитним, васпитним, стручним и другим радом) и применом различитих метода, облика рада и активности обезбеђују подстицајну и безбедну средину.

У Школи одељењски старешина, васпитач, наставник и стручни сарадник избором одговарајућих садржаја и начина рада доприносе стицању квалитетних знања и вештина и формирању вредносних ставова за узајамно разумевање, уважавање различитости, конструктивно превазилажење сукоба и др.

Одељењски старешина, наставник и стручни сарадник је дужан да обезбеди заштиту ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.

Запослени не сме својим понашањем да изазове или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању (на пример: непоштовање личности и права ученика, недоследност у поступању, необјективно оцењивање и др.).

Ученици, као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других – ученика, запослених, родитеља односно других законских заступника и трећих лица; поштују правила Школе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељењске заједнице; као чланови ученичког парламента и школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

Родитељ односно други законски заступник је дужан да, у најбољем интересу ученика: сарађује са Школом; учествује у превентивним мерама и активностима; уважава и поштује личност свог детета, друге деце и ученика, запослених и других родитеља.

Родитељ односно други законски заступник не сме својим понашањем у Школи да изазове или допринесе појави насиља, злостављања и занемаривања.

7. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања

Члан 55.

Превенција насиља, злостављања и занемаривања, као један од приоритета у остваривању образовно-васпитног рада планира се развојним планом и саставни је део Годишњег плана рада. Школа програмом заштите од насиља, злостављања и занемаривања одређује мере и активности које обезбеђују развијање и неговање позитивне атмосфере и безбедно окружење (у даљем тексту: програм заштите).

Програм заштите утврђује се на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у Школи, специфичности Школе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада Школе. Програмом заштите дефинишу се превентивне и интервентне активности, одговорна лица и временска динамика остваривања.

Програм заштите садржи:

1) начине на који се превентивне мере и активности уграђују у свакодневни живот и рад Школе (васпитне, наставне и ваннаставне активности), на свим нивоима (појединац, васпитна група, одељењска заједница, ученички парламент, стручни органи, тела и тимови, родитељски састанци, родитељи – индивидуално и групно, савет родитеља);

2) стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција запослених за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављење и занемаривање;

3) начине информисања о обавезама и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања и занемаривања;

4) подстицање и оспособљавање ученика за активно учествовање у раду одељењске заједнице, ученичког парламента, школског одбора и стручних органа Школе;

5) садржаје и начине за појачан васпитни рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања;

6) поступке за рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања;

7) начине реаговања на насиље, злостављање и занемаривање, улоге и одговорности и поступање у интервенцији када постоји сумња или се оно догађа;

8) облике и садржаје рада са свом децом и ученицима, односно онима који трпе, чине или су сведоци насиља, злостављања и занемаривања;

9) начине, облике и садржаје сарадње са породицом, јединицом локалне самоуправе, надлежним органом унутрашњих послова (у даљем тексту: полиција), центром за социјални рад, здравственом службом и др;

10) начине праћења, вредновања и извештавања органа Школе о остваривању и ефектима програма заштите, а нарочито, у односу на:

(1) учесталост инцидентних ситуација и број пријава;

(2) заступљеност различитих облика и нивоа насиља, злостављања и занемаривања;

(3) број повреда;

(4) учесталост и број васпитно-дисциплинских поступака против ученика и дисциплинских поступака против запослених;

(5) остварене обуке у превенцији насиља, злостављања и занемаривања и потребе даљег усавршавања;

(6) број и ефекте акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ вршњака;

(7) степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад Школе;

(8) друге параметре.

8. Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања

Члан 56.

Школа има посебан тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту: тим за заштиту).

Чланове и руководиоца тима за заштиту одређује директор Школе из реда запослених (наставник, васпитач, стручни сарадник, секретар и др.). Директор одређује, психолога, педагога или, изузетно, другог запосленог – члана тима за заштиту, као одговорног за вођење и чување документације о свим ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања у којима тим за заштиту учествује. Школа може да укључи у тим за заштиту представнике родитеља и локалне заједнице, ученичког парламента и по потреби одговарајуће стручњаке (социјални радник, специјални педагог, лекар, представник полиције и др.).

Задаци тима за заштиту јесу, нарочито, да:

1) припрема програм заштите;

- 2) информише децу и ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 8) води и чува документацију;
- 9) извештава стручна тела и органе управљања.

Члан 57.

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У Школи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: ученика (вршњачко насиље); запосленог и ученика; родитеља односно другог законског заступника и ученика; родитеља односно другог законског заступника и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на ученика, запосленог или родитеља.

Школа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Члан 58.

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања (интервенисања) Школе у ситуацијама насиља и злостављања када су актери ученици (ученик – ученик, ученик – запослени).

Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима.

Члан 59.

Насиље је подељено у три нивоа, који у потпуности описују његов интензитет, степен ризика, учесталост и последице, па су у складу са нивоима насиља предвиђене и мере интервенције, субјекте који их предузимају самостално и у сарадњи са другим субјектима, евентуални васпитно-дисциплински и други поступак у зависности од починиоца, који субјекти, органи и организације се обавештавају редослед поступања, вођење документације, извештавање и анализе, а све у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

9. Развијање хуманих односа у Школи

Члан 60.

Односи међу ученицима треба да буду засновани на међусобној сарадњи и помоћи, другарству, пријатељству, уважавању и поштовању личности и пристојном опхођењу.

Међусобне неспоразуме и сукобе ученици решавају у оквиру одељенске заједнице, уз посредовање одељенског старешине, психолога односно дежурног наставника, а неспоразуме између наставника и ученика решава директор и психолог Школе.

Члан 61.

Ученик који се непримерено, грубо, агресивно и на други неприхватљив начин понаша према ученицима, запосленима и трећим лицима подлеже дисциплинској одговорности.

Члан 62.

У оквиру одељенске заједнице ученици ће се редовно едуковати о хуманим међуљудским односима, умећу комуникације, толеранцији, сектама и другим облицима манипулације и сл.

10. Развијање оптималних односа између наставника и родитеља

Члан 63.

Ради решавања кључних образовно-васпитних питања (успех у школи, психофизички развој, проблеми у школи, екцесна понашања, организација ваннаставних активности и сл.) повремено ће се организовати едукација родитеља путем семинара, радионичарским радом, дружењем, одржавањем културних манифестација и др.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

Овај правилник ступа на снагу 8 дана од дана његовог објављивања на огласној табли Школе.

Члан 65.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје важност Правилника о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика ОШ „Дража Марковић Рођа“ у Смољинцу број 1721 – 01/18/04 од 31. 1. 2018. године.

Председник Школског одбора:
